

ročník IV.

čtvrtek 30. května 2024

Z lesa

foto Kamila Antošová

Milí přátelé!

V neděli jsme byli všichni bratři.

Mistři světa!

A v úterý už jsme se hádali. Ivan řekl, že nepůjde k volbám. Ten to schytl.

Pak jsem já otevřeně řekl, o kterých kandidátech uvažuji.

No a byl jsem za blbce.

Ale nekřičeli na mě. Ani jsme se nepoprali.

Tak mistři asi budem... _ 😊

📄 Turistické noviny Český ráj 2024 právě vyšly! Opět je připravilo Sdružení Český ráj.

Na 48 stranách na vás čekají aktuální informace o cyklostezce Greenway Jizera, o oblíbených turistických hrách Za pověstmi Českého ráje nebo Po stopách Albrechta z Valdštejna. Nemůže chybět ani rozhovor, tentokrát s místním rodákem, hercem a komikem Petrem Vydrou.

V novinách najdete pozvánky a tipy na výlety na Jičínsko, Novopacko, Semilsko a Železnobrodsko, na Kopidlensko a další oblasti nebo města regionu.

Samozřejmostí jsou žádané jízdní řády turistických autobusů s přepravou kol a s přehlednou mapou. Nechybí přehled nositelů značky Regionální produkt Český ráj a pozvánky na kulturní akce včetně kulturního léta v Turnově.

„Vzhledem k tomu, že v době uzávěrky novin není seznam kulturního dění zdaleka kompletní, jsou všechny akce k dispozici po načtení QR kódu. Zde se čtenářům zobrazí nejaktuálnější informace,“ upřesňuje Petra Holanová ze Sdružení Český ráj.

Turistické noviny Český ráj 2024 jsou k dostání ve všech informačních centrech regionu, na vybraných turistických cílech a u členů nebo partnerů Sdružení Český ráj. „Na vydání novin spolupracují informační centra, členové Sdružení a další partneři z celého regionu, kterým patří velké díky za tuto spolupráci,“ uzavřela Jitka Kořínková, ředitelka Sdružení Český ráj.

Noviny v elektronické formě flipbooku najdete na odkazu

www.cesky-raj.info/noviny2024

📄 Zpracovatelka vlny Jana Voháňková a výrobkyně šperků Štěpánka Kurfiřtová přibýly mezi mistry rukodělné výroby Libereckého kraje, celkem jich tak je 32. Ocenění obě řemeslnice převzaly na staročeských trzích v Turnově. „Každá z nich přistupuje k té práci úplně jinak a každá z nich také vychází z něčeho jiného,“ řekla spoluorganizátorka turnovských trhů Vladimíra Jakouběová.

Šperkařka Kurfiřtová z Bzí u Železného Brodu pokračuje v rodinné tradici,

řemeslu se učila v dílně svého otce Manfreda Lindnera. „Postupně se zdokona-
lovala v řemesle, technice, ve všem, co souvisí i s podnikáním, s firmou. A od
roku 2002 začala navrhovat šperky sama a založila firmu Stefany, která se
jmenuje podle křestního jména její babičky. A se svou dcerou Adélou, která má
šperkařskou školu, jsou dnes reprezentantkami značky, která vystavuje po
celém světě. A ty šperky nosí významné osobnosti politického i veřejného
života,“ uvedla Vladimíra Jakoubčová.

Druhá oceněná, Jana Voháňková, se zpracování vlny věnuje relativně krátce.
„Celý život toužila žít ekologicky, obyčejně a vytěžit z přírody, co se dá. A před
osmi lety si ten sen začala plnit, když si koupila hrázděný dům. Pochází
z Kostelce nad Černými lesy, ale přestěhovala se sem do našeho kraje,“ uvedla
Jakoubčová. Řemeslu se Voháňková věnuje v Arnolticích ve Frýdlantském
výběžku. Vlnu získává z ovcí, které chová sama, i od dalších chovatelů.
Zpracovává ji tradičními postupy: ručně třídí, máčí a pere v dešťové vodě, suší
na slunci a češe na ruční bubnové česače. Takto upravenou vlnu pak spřádá na
kolovrátku a z příze tká koberce na tradičním tkalcovském stavu. K barvení
používá přírodní rostlinné barvy.

Krajské ocenění se uděluje na trzích v Turnově každoročně od roku 2012.
Titul doživotně získávají výrobci činní v oborech tradiční rukodělné výroby,
které jsou ohrožené nebo jim hrozí zánik. (Genus)

/// V úterý v odpoledních hodinách došlo při finálním hloubení stavební jámy
pro novou knihovnu ve Skálově ulici k významnému objevu. Bagr při rozšiřová-

ní jámy narazil na pískovcové
kvádry, které jsou součástí
historického, doposud nezná-
mého sklepení. „Jedná se
o tzv. mačkárnu skla, která
sloužila v 18. a 19. století
k výrobě skelné kompozice
a perel,“ přiblížil Roman
Sirovátka, dokumentátor
archeologie Muzea Českého
ráje v Turnově.

Archeologové místo detailně
prozkoumají, ale kvůli jejich
bezpečnosti je však nutné
nejprve přizvat statika a loka-
litu řádně zabezpečit. Stavba
knihovny nebude nijak
přerušena, objev je v boční

části a nezasahuje
vyloženě do projektu.
Snahou všech je
historicky cenné místo
zachovat a případně
zpřístupnit veřejnosti.

/ Zdenka Štrauchová,
Turnov

≡ Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 30. května od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží

Polská Zaháň II. Byla Božena Němcová skutečně dcerou panského kočího?

Netradičně pojatá přednáška Jany Vančatové ze spolku SAL, která propojuje jednu polskou oblast s naší nejslavnější spisovatelkou. Bude to tedy nejen o cestování a památkách, ale také zabrousíme do literárního světa.

pátek 31. května, letní scéna u baru Letňák

Žízeň

Malá (domácí) scéna se přesouvá z Klubu KUS na letní scénu u baru Letňák!

Žízeň. Kapela, která obráží celou republiku, hrála třeba i na Velkém sále

Lucerny. Do repertoáru dávají i pecky jako ZZ Top, Rolling Stones, Pink Floyd, z domácích pak songy Marsyas nebo Vladimíra Mišíka.

turnovsko

TROSKY – Na věži Baba zříceniny hradu Trosky v Českém ráji řemeslníci dokončují výstavbu vnitřního vyhlídkového ochozu. Kvůli pracím je vrchol věže od poloviny dubna turistům nepřístupný, stavba za více než dva miliony korun

skončí tento týden. Tvarově je nový ochoz stejný jako předchozí, dřevo ale nahradila přírodním žívlům odolnější ocel. Kastelánka hradu Pavlína Suchomelová oceňuje také to, že nový ochoz je bez sloupů.

Vyhlídkový ochoz uvnitř vrcholu věže řemeslníci mění po deseti letech. Předchozí byl ze smrkového dřeva a nosné sloupy shnily. Aby nový ochoz dokázal déle vzdorovat náročným klimatickým podmínkám na vrcholu věže, je z ocele. Práce se podle kastelánky blíží ke konci. „Už jsou namontované podlahové díly, je téměř dokončena montáž zábradlí a v tuto chvíli se dělají dokončovací práce,“ uvedla.

Zatím ale nedokáže říct, zda bude vrchol věže přístupný v původně avizovaném termínu, tedy od této soboty. „Ve čtvrtek by měla proběhnout kolaudace a nemám stoprocentní jistotu, že veškerá administrativa s tím spojená se stihne do víkendu,“ řekla Suchomelová.

Výstup na vrchol věže Baba s výhledem do krajiny patří mezi hlavní atrakce Trosek a turisté se podle kastelánky dotazují, od kdy bude otevřený. „Těší se, volají, zda to v sobotu už bude, nebo ještě ne. Zatím to nedokážu říci, jasně to bude v pátek,“ dodala. (Genus)

SYCHROV – Letní divadelní Sychrov 2024 se blíží

Zbývá už jen necelý měsíc, kdy pro Vás na nádvoří státního zámku Sychrov odehrajeme dva tituly ve čtyřech termínech. I letos se na venkovní scéně zasmějete. **V pátek 21. června a v sobotu 22. června** odehrajeme britskou komedii Rodina Hawdona **DOKONALÁ SVATBA**.

V pátek 28. června a v sobotu 29. června pak klasickou Gogolovu komedii **REVIZOR**.

Začátky představení jsou ve 20:30. Vstup na nádvoří je v 19:30.

V ceně vstupenky je i návštěva zámeckého parku, který je k dispozici před začátkem představení i o přestávce.

Cena vstupenky je jednotná, 490 Kč při zakoupení v předprodeji nebo 550 Kč při zakoupení na místě před začátkem představení.

/ Městské divadlo Mladá Boleslav

MALÁ SKÁLA .....

lomnice n/p

/// Zveme vás na koncert žáků hudebního oboru Základní umělecké školy v Lomnici nad Popelkou, který jsme společně uspořádali k Mezinárodnímu dni muzeí (18. květen). Uskuteční se **ve čtvrtek 30. května** v 18 hodin pod výstižným názvem *Jó, to jsem ještě žil...* Jak sám název napovídá, půjde o pásmo k 100. výročí narození významného hudebního skladatele Jiřího Šlitra. Ten přišel na svět 15. února 1924 v Zálesní Lhotě, části Studence na Jilemnicku.

/ Za lomnické muzejníky Andrea Zikmundová

/// Absolventi základní umělecké školy se na lomnickém zámku představí **4. června** v rámci Slavnostního koncertu, který doprovodí výtvarná výstava věnovaná právě Roku české hudby.

V letních měsících, konkrétně 19.–28. července, se mohou diváci těšit na jubilejní třicátý tradiční hudebně-dramatický festival Lomnické kulturní léto, který je věnován především české hudbě. Bude probíhat v Tylově divadle, na zámku, v kostele sv. Mikuláše z Bari i v kostele Proměnění Páně na Táboře. O prázdninách budou moci návštěvníci Zámecké galerie obdivovat práci starých mistrů na výstavě Historické a současné hudební nástroje, jejímž kurátorem je Jaroslav Krček.

Hudbu od renesance až po současnost představí 3. října na zámku v pořadu Ozvěny české hudby kvartet ve složení Barbora Bouchnerová – zpěv, Jana Vávrová – fagot a zobcová flétna, Karolína Matysová – harfa a zobcová flétna a Anežka Chmelařová – klavír.

Společně s Janou Stehr, Alfredem Stehr, Karlou Bytnarovou a vokálním kvartetem Carpe Musicam se 9. listopadu na zámku vydáme na malou procházku s titulem Křížem krážem českou hudbou.

Adventní čas bude opět patřit písni. Na zámek vás 8. prosince pozve Smíšený pěvecký sbor Bořivoj, který si připravil ryze český Adventní koncert. Samotný závěr roku obohatí 20. prosince v Tylově divadle Vánoční koncert se souborem Musica Bohemica pod vedením Jaroslava Krčka. Čeká vás večer plný

českých vánočních koled a písní staré Evropy. Na vybraných koncertech budou také vystaveny umělecké předměty sklářského výtvarníka Jiřího Ryby s hudební tematikou.

/ Josef Svoboda, ředitel KIS Lomnice n/P

semily

✚ V Semilech v pondělí začaly práce na rekonstrukci mostu přes Jizeru, který je součástí krajské silnice druhé třídy 289. Pro automobily je most zavřený, musí po objízdných trasách. Pěší po mostě zatím projdou, stavbaři ale pro chodce staví vedle provizorní lávku; hotová bude do týdne. Pro pěší bude most uzavřený od 3. června, pak by měla začít demolice. (Genus)

✚ Stejně jako každý rok končící číslicí čtyři je i letošek připomínán jako „Rok české hudby“. **V sobotu 8. června** proto vystoupí Podkrkonošský symfonický orchestr v sále KC Golf s programem složeným pouze z hudby českých skladatelů. Celá polovina koncertu bude ve znamení ikonické hudby z českých filmů a seriálů, ve které budou zastoupeni nejvýznamnější autoři tohoto žánru. Publikum se může těšit například na suity z filmů Kolja a Pyšná princezna nebo seriálů Cirkus Humberto a Návštěvníci.

Sopranistku Kristýnu Polákovou orchestr doprovodí v hudbě z filmů Spalovač mrtvol a Tajemství hradu v Karpatech a diváci se mohou těšit také na průvodní slovo legendární hlasatelky Saskie Burešové skrze obrazovku.

V rámci večera věnovaného české hudbě ale nebude chybět ani klasika.

Orchestr připomene například Poem Zdeňka Fibicha, hudbu temperamentní české skladatelky a dirigentky Vítězslavy Kaprálové nebo Polonézu z baletu Oskara Nedbala Pohádka o Honzovi.

K výročí 200 let od narození Bedřicha Smetany zazní orchestrální fantazie z opery Prodaná nevěsta ve vzácné úpravě Karla Kovařovice z roku 1900. Zejména pro semilské publikum by měla být jedním z největších lákadel koncertu premiéra skladby PSOCHOD semilského hudebního skladatele, bubeníka a někdejšího člena PSO Petra Matouška, který orchestru tuto skladbu právě k roku české hudby 2024 věnoval.

Podkrkonošský symfonický orchestr pod vedením Martina Hyblera tento program provede ještě 15. června při Smetanově Litomyšli 2024.

(pso, Semilské noviny)

≡ Semily investují do svých bytových domů, umakartová jádra bytů se změjí ve zděná

V roce 2023 přešla starost o městské byty z Městské bytové správy Semily přímo pod město. Pro radnici to kromě jiného znamená řešit jejich opravy komplexně s ohledem na budoucí investice spojené s rekonstrukcí objektů.

„Logickým prvním krokem bylo zpracování pasportů některých bytových domů, které popisují technický stav budov a především potřebu budoucích rekonstrukcí a oprav. Díky tomu jsme například mohli propojit rekonstrukci bytů s rekonstrukcí stoupaček a připravit rozvody pro internetové připojení,“ uvedl Vladimír Bělonohý, vedoucí odboru rozvoje a správy majetku.

Samotné byty z velké většiny procházejí kompletní rekonstrukcí, která zahrnuje náhradu umakartového jádra za zděné, nové rozvody vody, kanalizace, topení a elektřiny, nové podlahy, dveře i malby. Zároveň často dochází k nahrazení podokenních plynových topidel (wafek) a karmy (ohřev teplé vody) jedním plynovým kotlem s radiátory. V některých bytech dochází i k drobné změně dispozice za účelem zvětšení koupelny, která je vybavena standardními zařizovacími předměty. Byty jsou nyní nově vybavovány i kuchyní.

„Nutno přiznat, že výše uvedené kroky znamenají výraznější zásah do rozpočtu města,“ přiznal Bělonohý. „Jsme však přesvědčeni, že v 21. století je třeba bytové politice věnovat vyšší pozornost než tomu bylo doposud.“

V loňském roce město rekonstruovalo celkem 16 bytů s celkovými náklady zhruba 7,6 milionu korun.. Letos začaly rekonstrukce nebo výraznější opravy deseti dalších bytů s celkovými náklady 4,5 milionu.

Sídliště Na Olešce, dům, který se bude zateplovat

Ve většině případů se jedná o městské byty na sídlišti Oleška, opravy bytů ale pokračují i v centru města, v ul. Antala Staška. Jedná se o byty od velikosti garsoniéry po byty 3+1. V závislosti na stavu bytů, které budou nájemníci vracet, se počítá s pokračováním na rekonstrukcích těchto prázdných bytů, a jejich následné nabídce novým nájemníkům.

„Kromě rekonstrukce bytů jsme se rozhodli věnovat i zateplení bytových domů,“ prozradil závěrem Bělonohý. Krom toho dojde u dvou domů k výměně střešní krytiny a u dalšího i k výměně oken.

Celkové projektové náklady dosahují více než 29 milionů korun. Předpokládá se, že 17 milionů dá město, zbytek pokryjí dotace.

(Semilské noviny)

≡ Unikátní expozici léčitelství zahájí Bylinkový festival

Úspěšná výstava žije dále

Semilské muzeum začalo v posledních několika letech intenzivně zkoumat životy a činnost lidových léčitelů v regionu. Uspořádalo na toto téma již dvě návštěvnicky úspěšné výstavy, z nichž první byla věnována známé semilské léčitelce Květoslavě Patočkové, druhá se pak v mnohem širším záběru věnovala všem léčitelům Jizerských hor, Krkonoš a Českého ráje, kterých se podařilo nalézt více než třicet.

Miroslav Šnaiberk, ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily, k tomu dodává: „Když jsme viděli velký ohlas obou výstav a to, jak téma léčitelů u veřejnosti rezonuje, přišlo nám, že by byla škoda, aby o ně byli návštěvníci po skončení výstavy ochuzeni. A tak jsme se rozhodli téma rozvinout do podoby stálé expozice. Vzhledem k omezeným výstavním možnostem naší muzejní budovy bylo ale od počátku jasné, že sem léčitelskou expozici umístit nemůžeme. Proto se zrodil nápad na vytvoření jakéhosi léčitelsko-bylinkářského areálu v semilské Jílovecké ulici.“

Oživení malebného koutu

Semilské muzeum mělo v Jílovecké ulici již delší dobu ve správě takzvanou červenou roubenku a v ní expozici pilníkářství. Právě tu se nyní rozhodli nahradit tématem léčitelství. Protože by se ale vše do tohoto objektu nevešlo, byl jako výstavní prostor získán také protější domek čp. 186, který byl za vydatné technické a finanční podpory Města Semily adaptován pro nový záměr. Zásadní proměnou prošlo také dosud zanedbané okolí. Vzniklo zde travnaté náměstíčko a ve spolupráci s bylinkářkou Lídou Vondrovou zde bylo vysazeno celých 75 druhů léčivých bylin, i těch málo známých (maralí kořen, maří list, ruta atd.).

Autor expozice Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší, muzejní historik Tomáš Chvátal, k celé koncepci doplňuje: „Ona dvojice odlišných historických budov je pro představení vývoje léčitelství ideální, neboť umožňuje umístit jednotlivé osobnosti do prostředí, ve kterém žily a provozovaly svou činnost. V tradiční podhorské roubence tak našly přístřeší zdejší báby kořenářky, slavný „první léčitel“ Eleazar Kittel a několik léčitelů z 19. století, například podivín Josef

Pattermann, sklenařická rodina Metelkových či rozporuplná „skokovská bába“ Klotylda Hoppeová. Novinkou je zde kopie „laborantské kuchyň“ z 18. století z krkonošské Karpacze, v níž se bylinné extrakty destilovaly ve skleněných křivulích.

V cihlovém domku se pak návštěvníci mohou seznámit s významnými regionálními léčiteli 20. století – s napravovači z Mřičné, „hadařem“ Josefem Adamem z Trávníčku, cestovatelem a bylinkářem Alanem Forejtem z Volského dolu či Josefem Prouzou z Batňovic a dalšími. Mimo jiné zde zaznívá téma pronásledování léčitelů komunistickým režimem. Náležitý prostor jsme pak z pochopitelných důvodů věnovali „naši“ léčitelce Květoslavě Patočkové, její činnosti a její rodině. Dokonce jsme zde na základě dobových fotografií, soudobého průzkumu i některých originálních artefaktů vytvořili přesnou repliku její „léčící místnosti“. Atmosféru tohoto tajuplného prostoru s množstvím sošek světců a svatých obrázků doplňuje i autentická audionahrávka hlasu paní Patočkové. V celé expozici se pak za pomoci fotografických figurín v životní velikosti, předmětů z majetku léčitelských rodin a konkrétních vzpomínek pamětníků snažíme navodit v návštěvníkovi pocit, že je opravdu u daných léčitelů na návštěvě.“

Vše zahájí Bylinkový festival

Areál otevře **v neděli 9. června** Bylinkový festival. Kromě otevření léčitelské expozice budou připraveny i četné další aktivity: zajímavé přednášky související s tématem přednese například vnučka paní Patočkové Jana Bušniaková,

bylinářky Iva Válková a Lída Vondrová či historik Chvátal. Na dětské i dospělé návštěvníky čeká pestrá nabídka rukodělných aktivit, například výroba voňavých pytlíčků z bylin, sušáků na bylinky, mastí, zdobení mýdel, vytváření vlastního parfému z výběru několika desítek vonných esencí, květinová selfie brána, doteky vody u pramene svatého Václava a další. Bude také možné zakoupit si související produkty u regionálních výrobců a prodejců: léčivé byliny, semínka a rostliny, vazby z lučního kvítí, bylinné produkty, mýdla nebo keramiku a šperky s rostlinnými motivy. Akce je vhodná pro celou rodinu, v Přírodním klubu Kořínek v zelené roubence bude k dispozici „dětská zóna“ s divadélkem, zpíváním a možností hlídání. Připraveno bude též občerstvení včetně teplých obědů, kávy a možnosti posezení.

Provoz trvalé expozice

Samotná expozice léčitelství bude přístupná vždy v hlavní sezóně, v červenci a srpnu každý den, v červnu a září pouze o víkendech. Vstupenky do léčitelské expozice jsou k zakoupení v hlavní budově muzea v Husově 2, prohlídky vycházejí od hlavní budovy vždy v 10 a ve 14 hodin.

„Věříme, že festival i nová expozice v této malebné části Semil bude lákat k návštěvě nejen místní občany, ale také turisty a všechny, kteří se zajímají o stále populárnější téma lidového léčitelství. Ostatně, přijďte se podívat!“ dodal ředitel Šnaiberk.

/ MaPG Semily, foto Matyáš Gál a Tomáš Chvátal (snímek K. Patočkové)

jilemnice

/// Hasiči v neděli likvidovali požár haly, v níž je i stanice technické kontroly (STK). Oheň vznikl ve skladových prostorech, do STK se nerozšířil. Uchráněné hodnoty jsou za 20 milionů korun. Škoda zatím není vyčíslena, příčinu požáru vyšetřovatelé zjišťují.

Požár hasili hasiči deseti jednotek, vyhlášen byl druhý stupeň požárního poplachu.

Podle mluvčího hasičů nebylo nutné z haly nikoho evakuovat, oheň vznikl mimo otevírací dobu STK. Hlášení o požáru hasiči přijali kolem 12:00. Zásah hasičů trval zhruba do 16:10. Požárem byla zasažena skladovací část a střešní konstrukce. (Náš REGION)

jičínsko

/// Český ráj bez Roberta Kvačka

Robert Kvaček se narodil 5. července 1932 ve Dvorcích u Jičína a většinu života prožil v Jičíně v části, které se mezi starousedlíky říkávalo „rasovská čtvrť“;

patrně pro blízkost vrchu Šibeňák a tamní rasovny. V dětství viděl okupační vojska německého Wehrmachtu, což v něm zanechalo nesmazatelnou stopu.

Vzácně skromný člověk, fair sportovec, jičínský patriot a především polyhistor a uznávaný vědec s hrdotí vzpomíná na Lepařovo gymnázium, jehož absolutorium mu usnadnilo cestu za vysokoškolským vzděláním. Tehdy u přijímacích zkoušek hrál významnou roli i sám fakt, že maturoval na této škole. Filozofickou fakultu Karlovy university v Praze vystudoval s vynikajícím prospěchem a na stejné ALMA MATER pak víc než půlstoletí působil na katedře dějin. Teprve po roce 1989 mohl být jmenován řádným profesorem, ač k tomuto gradu jej jeho knihy a hlavně odbornost předurčovaly už dávno. Novodobé dějiny zejména byly jeho doménou, obzvláště období 1938 – 1945. Odhalování smyslu českých dějin, zachování paměti národa a trvalé lásce k rodné zemi pak učil a vedl studenty i na dalších vysokých školách, četné posluchače našel i v nespočítaném množství přednášek a besed v různých místech a městech, milovaný Jičín samozřejmě nevyjímaje. Byl osobností evropského formátu, což dokládají jeho uznávaná vědecká díla, účast v zahraničních aktivitách – a v neposlední řadě i to, že studenti zdejší i cizí, kolegové z různých zemí, také četní politici velmi stáli o jeho konzultace a názory.

Robert Kvaček nad basketbalovou kronikou

K bezpochyby vysoké úrovni mu sloužil i sport. Dobře si byl vědom co je *kalokagathia* jako vyrovnanost duševní, duchovní a fyzická, a proto se od mládí oddával četným sportům. Jako znamenitý tenista se proboujel v mládí do semifinále renomované Pardubické juniorky. Hrál výtečně i basketbal – málo je známo, že býval klíčovým hráčem i v utkání, které kdysi bývalo ve Stazce (pozdější Sazka) - a to mezi Novou Pakou a Jičínem, jehož dres dlouhá léta nosil. (Na snímku je právě s basketbalovou kronikářkou.) Svě srdce fotbalového Spart'ana nezapřel ani v oblíbených kláních pedagogů se studenty, kde za tým profesorů byl nezapomenutelným centrforwardem.

Jičínu naštěstí věnoval spousty přednášek, polemik a rad. Byl výraznou osobností jičínských *Pátečníků* – jak se poněkud čapkovsky nazývalo polistopadové uskupení, kam chodily i výrazné jičínské osobnosti jako prof. MUDr. Fingerland, MUDr. Rejlek, prof. Úlehla a další. Rád se scházel i s další skupinou – jičínskými *Čtvrtečníky*, kde jeho rozhled polyhistora byl udivující. Jmenovat dlouhou řadu zasloužených ocenění znamená přinejmenším zmínit desítky jeho knižních publikací, vystoupení televizních i rozhlasových, autorství nebo spoluautorství četných pořadů v nejrůznějších médiích. Byl členem Československé komise historiků a opakovaně obdržel Cenu E .E. Kische – za literaturu faktu. Z jeho nejznámějších knih se snad sluší zmínit alespoň tituly „*Nad Evropou zataženo*“, „*Historie jednoho roku*“, „*Diplomaté a ti druzí*“ nebo „*Obžalovaná je vláda*“. Vyznamenan byl i vojenským oceněním Zlaté lípy a konečně také oceněn na pražském Hradě.

Český ráj měl svého Josefa Pekaře – a také Roberta Kvačka, se kterým jsme se nedávno velmi důstojně rozloučili.

/ Jaroslav Veselý, Jičín

HOŘICE, HRADEC KRÁLOVÉ – Spor architektů o nádraží skončí smírem, hořický starosta zaplatí

Spor architektů o podobu autobusového nádraží v Hořicích, které se podobá dříve postavené železniční zastávce v severomoravské Čeladné, skončí smírem.

Nároky ve věci neoprávněného zásahu do autorských práv vznesla vůči městu Hořice a starostovi a městskému architektovi v jedné osobě Martinu Pourovi ostravská společnost PROJEKTSTUDIO EUCZ architekta Davida Kotka. Strany se dnes při jednání na hradeckém krajském soudu dohodly, že Pour jako autor architektonického návrhu hořické budovy žalobcům zaplatí a město na úřední desce zveřejní omluvu. Částku, kterou by měl Pour zaplatit, strany sporu nezveřejnily.

„Došlo ke shodě na základních parametrech návrhu dohody o smíru, a tím se předešlo zahájení soudního řízení. Tato dohoda pro město Hořice znamená, že nebude povinno k žádnému finančnímu plnění uplatněnému žalobním nárokem,“ uvedla radnice v tiskové zprávě.

Starosta Pour podle radnice nechtěl zatahovat město do vleklého a nákladného soudního sporu s nejistým výsledkem, který by měl povahu odborného sporu dvou architektů. „Jedná se o odborné a složité posouzení podobnosti studií, které by si vyžádalo zapojení soudních znalců,“ uvedlo město. Další podrobnosti s odkazem na dohodu o mlčenlivosti stran radnice neuvedla.

Na úvod dnešního prvního soudního jednání strany sporu uvedly, že smír řešily, ale neúspěšně. Z vyjádření advokátů vyplynulo, že žalovaná strana při jednáních nabízela úhradu 70.000 korun a omluvu, zatímco žalobci požadovali dva miliony korun. Na následnou výzvu soudkyně, zda jsou ještě ochotní jednat, se přítomní vyjádřili kladně. Soudkyně přerušila jednání a zhruba po 45 minutách se strany sporu vrátily do jednací síně s předběžnou dohodou o narovnání. Přesný návrh smíru nyní mají strany zaslat soudu, který by jej měl do 3. června schválit.

Hořice otevřely v září 2020 budovu autobusového nádraží, která se podobá o devět let dříve postavené železniční zastávce v Čeladné od PROJEKTSTUDIO EUCZ. Pour, který byl tehdy místostarostou Hořic, již při otevření nádraží uvedl, že podoba budovy byla inspirována zastávkou v Čeladné.

Zastávka v Čeladné

Právní zástupce žalobců dnes u soudu uvedl, že o tom, že v Hořicích stojí podobná budova, se dověděli loni v létě a následně v září podali žalobní návrh. V něm požadovali finanční narovnání, zveřejnění rozsudku a omluvy na úřední desce Hořic a úhradu nákladů.

Pour po skončení jednání uvedl, že již při zpracování studie na hořické nádraží architekta zastávky v Čeladné o hořickém projektu informoval. „Ve všech projektových stupních je uváděná tato inspirace, nikoliv kopie. My jsme to netajili, jak ze strany mé jako autora, tak města,“ řekl Pour. Samotnou dohodu o smíru nekomentoval. Komentář ke smíru médiím nedali ani žalobci.

Odbavovací budovu u autobusového nádraží osmitisícové Hořice otevřely téměř po 20 letech od dokončení samotného nádraží. Do té doby cestující chodili na toaletu do provizorní stavební buňky a ve druhé buňce byla informační kancelář. Stavba odbavovací haly stála 10,5 milionu korun a dalších 2,5 milionu úprava odjezdových stání a nástupišť.

V přízemní bezbariérové odbavovací haly jsou čekárna, informační kancelář, toalety, zázemí pro řidiče autobusů a úschovna kol. Fasáda objektu je z pískovce, který je pro Hořice typický, dalšími materiály jsou dřevo a beton. Zastávka v Čeladné je opláštěná obezdívkou z lícových cihel.

/ Archiweb; foto Archiweb a Hořický zpravodaj

NOVÁ PAKA – pátek 7. června v 19 hodin v kině
film Django a beseda s režisérkou Olgou Špátovou

NOVÁ PAKA – Nová Paka je rodným městem mnoha významných osobností různých profesí. Téměř by se dalo říci, že na přelomu 19. a 20. století se zde rodily pouze osobnosti, které nějakým způsobem zasáhly do českého i světového dění. Naší snahou je si skrze drobné články, knihy, názvy ulic nebo pamětní

desky tyto osobnosti připomenout. V roce 2023 byly obnoveny dvě pamětní desky – Antonínu Kotíkovi a Františku Matěji Hilmarovi.

Poslední deskou, která si zaslouží obnovu, je pamětní deska Jana Machytky.

Jan Machytka se narodil 16. března 1844 v domě čp. 157, který se nachází na úpatí Růžencového schodiště (naproti bývalé Geislerově lékárně). Jeho maminka Františka byla dcerou Jana Suchardy staršího. Po ukončení obecné školy v Nové Pace pokračoval ve studiích v Trutnově a Kutné Hoře. V letech 1863–1867 studoval pozemní stavitelství na pražském Polytechnickém ústavu (u profesora Josefa Zítka) a poté dva roky na Akademii ve Vídni. Po dvouleté studijní cestě po Itálii, Řecku a Egyptě se usadil ve Vídni, kde byl členem Spolku architektů a inženýrů v království Českém.

Za svůj relativně krátký život stihl vytvořit návrhy staveb napříč Evropou.

Na návrzích a realizacích spolupracoval s architektem Františkem Schmoranzem mladším. V Praze na Palachově náměstí od nich stojí budova Vysoké školy uměleckoprůmyslové, dále se v Praze setkáme s jejich realizací u budovy děkanátu 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy na nároží ulic Ke Karlovu a Kateřinské.

V nedaleké Chrudimi je od této dvojice vila Františka Wiesnera. V zahraničí jsou jejich realizace převážně ve Vídni. Dále třeba v Trenčianských Teplicích, kde vyprojektovali lázně Hammam v orientálním slohu.

V roce 1873 realizoval pavilon Vídeňské spořitelny a přestavbu orientálního oddělení muzea pro Světovou výstavu ve Vídni. Za toto byl vyznamenán zlatým záslužným křížem s korunkou a rytířským křížem švédského řádu Vassa.

Jan Machytka zemřel ve věku 43 let v Praze. Jeho kresebné práce jsou uloženy v archivu Národního technického muzea v Praze a jeho tělo odpočívá na hřbitově sv. Jiří (u Kapličky) v Nové Pace.

/ Jindřich Beneš, člen kulturního výboru, *Achát*

Budova UMPRUMky v Praze

liberec

Malá výstavní síň ^ Liberec

Statutární město Liberec srdečně zve
Vás a Vaše přátele na zahájení výstavy

František Skála Tam uvnitř něco je

ve čtvrtek **30/5/2024 v 17 hodin** za účasti autora
Úvodní slovo: PhDr. Mgr. Ivan Langr, Ph. D.,
Mgr. Jitka Mrázková
Výstava potrvá do 28. července 2024
Výstavu pořádá statutární město Liberec

Malá výstavní síň ^ Liberec
nám. Dr. E. Beneše 2, Liberec
www.mvs-liberec.cz

Otevírací doba:
pondělí zavřeno, úterý–neděle 10–17 hodin,
každý čtvrtek 10–18 hodin (vstup zdarma),
polední přestávka 12–13 hodin

ČESKÁ LÍPA – Schránka v podstavci sochy Lenina ukryvala zakládací listinu i noviny

Téměř třicet sedm let ležela pod kamenným podstavcem sochy V. I. Lenina, která stála před dnešní základní uměleckou školou u Děčínské ulice v České Lípě, ukrytá měděná časová schránka.

Ve středu 22. května byla na českolipské radnici tato schránka za přítomnosti členů vedení města, ředitele Státního okresního archivu Česká Lípa Petra Kozojeda a ředitele Vlastivědného muzea a galerie Zdeňka Vitáčka schránka otevřena. Obsahovala papírové dokumenty ve dvou plastových deskách, bohužel značně poškozené vlhkostí. Obsah město předalo řediteli archivu k dalšímu zkoumání a restaurování.

Obsah schránky velkým překvapením nebyl, zářející však byl špatný stav papírových dokumentů. Schránka totiž nebyla dostatečně pevně uzavřena a papírové dokumenty byly ve schránce jen volně vloženy do plastových desek, které nezabránily jejich poškození kvůli vlhkosti.

Ve schránce se našla zakládací listina, která obsahuje informace o soše jako takové, o městě a jeho tehdejších představitelích a také informace o plánech do budoucna až do roku 2000. Také informace o architektonickém řešení sochy a *Českolipský nástup* z 24. září 1987. V nejlepšímu stavu se paradoxně zachovaly právě noviny. V českolipském archivu se nyní pokusí listiny zachránit.

Časovou schránku objevili pracovníci města při odstraňování kamenného podstavce před zuškou na konci března letošního roku. Podstavec město nechalo odstranit kvůli úpravě celého prostoru.

„Měli jsme informaci, že by v podstavci měla schránka být. Měli jsme proto radost, když jsme ji opravdu objevili. Pečlivě jsme schránku uschovali na úřadě a zorganizovali toto slavnostní otevření. Jedná se o nejvíc intenzivní kontakt s historií, když víte, že jste prvním člověkem, který obsah schránky po téměř třiceti sedmi letech vidí. Jsem zvědavá, jestli se podaří listiny zachránit. Máme určité štěstí, že kopie zakládací listiny mají v českolipském archivu uložené a díky tomu víme, co listina obsahuje. Pokud se dokumenty podaří zachránit, rádi bychom u příležitosti letošního 35. výročí sametové revoluce uspořádali drobnou výstavu, aby se občané na listiny mohli přijít podívat,“ uvedla starostka města Jitka Volfová.

Socha V. I. Lenina byla před tehdejší budovou OV KSČ v České Lípě odhalena 31. října 1987 za přítomnosti delegace vedené tajemníkem ÚV KSČ Vasilem Bilakem a za účasti delegací z družebních okresů Hainichen a Alexandrov. Autorem sochy byl zasloužilý umělec, akademický sochař Ludvík Kodým, profesor VŠUP. Autorem architektonického řešení byl prof. Jan Sedláček, vedoucí katedry architektonické tvorby FA ČVUT.

Socha se ale na svém místě příliš dlouho neohrála. Už 12. dubna 1990 totiž rada MěNV Česká Lípa uložila Technickým službám sejmутí sochy Lenina i Rudarmějce a jejich řádné uložení do depozitáře.

Ačkoli se v minulosti uvažovalo o prodeji sochy nebo jejím roztavení, socha do dnešního dne zůstala nepoškozená, uložená ve skladovacích prostorách města. Naposledy ji mohli lidé vidět v rámci oslav 30. výročí sametové revoluce v roce 2019. Zpřístupnit veřejnosti ji město plánuje i letos v listopadu, v rámci oslav 35. výročí sametové revoluce.

/ Kristýna Kňákal Brožová, Česká Lípa

mnichovohradištsko

≡ **Geologická exkurze pro veřejnost do Příhrazských skal**

V rámci Evropského týdne geoparků pořádá *Geopark Český ráj* geologickou exkurzi vedenou RNDr. Radkem Mikulášem do oblasti Dnebohu, Klamorny, Studeného průchodu, na Krásnou vyhlídku a na vrch Mužský.

8. června, sraz v 10.00 na parkovišti Dneboh – Kavčina

Trasa: cca 8 km, střední obtížnost

Účastnický poplatek dobrovolný na podporu činnosti Geoparku Český ráj

Kontaktní osoba: Blanka Nedvědická

MNICHOVO HRADIŠTĚ –

VALČÍK NA ROZLOUČENOU ANEB KDO S KOHO!

Divadelní soubor Tyl Mnichovo Hradiště si pro nás připravil novou hru! Rudolf je od-daný. Rudolf je vstřícný. Rudolf toho vydrží hodně. Ale pouze do doby, než se rozhodne všechno změnit! V cestě za splněním jeho snu mu však stojí tři sestry, Karolína, Cecílie a Týna, které se jen tak nevzdají. Má to všechno totiž jeden háček. Aby Rudolf získal, co potřebuje, musely by sestry zemřít. Vyhraje Rudolf tento „souboj“? A co na to sestry, kterým doposud sloužil? Kdo bude nakonec tančit valčík? Černá tragikomedie, ve které nečekejte třesknutý humor ani litry krve. Hra inspirovaná úspěšnou předlohou z pera Wolfganga Kohlhaase a Rity Zemmerové, Ryba ve čtyřech. Představení má premiéru 4. června a reprízu 11. června.

repro: Kamelot

‖ Letecké muzeum Kbely zahájilo svou 56. návštěvnickou sezónu

Muzeum je otevřeno od 4. května do září každý den mimo pondělí od 10.00 do 18.00, v říjnu ještě o víkendech. Vstup do muzea je zdarma.

Letecké muzeum bylo založeno v roce 1968 v areálu historického vojenského letiště Praha - Kbely, které bylo první leteckou základnou vybudovanou po vzniku Československa v roce 1918.

Početností a kvalitou sbírek patří k největším leteckým muzeím v Evropě.

V současnosti má ve sbírkách 275 letadel, z nichž téměř sto je vystaveno v krytých halách, 25 v nekrytých expozičních prostorech, 155 je uloženo v depozitářích a 10 letuschopných je provozováno.

Celkem má 2 251 sbírkových předmětů, které se vážou k letectví, kosmonautice, parašutismu a meteorologii.

Expozice muzea se vztahuje bezprostředně k historii československého a českého letectví, zvláště vojenského. Pro srovnání jsou zde vystaveny také vybrané typy světově významných letadel a kromě toho i množství leteckých motorů, součásti draků letounů, výzbroj, výstroj, stejnokroje, prapory, vyznamenání a další památky, které se vztahují k historii československého a českého letectví.

Letov Š-2

Expozice Leteckého muzea se z původního jediného hangáru v roce 1968 postupně rozrostla na stávajících šest hangárů se stálými expozicemi, sál pro příležitostné výstavy a na rozsáhlé venkovní výstavní prostory. V současnosti je v jednotlivých hangárech a na venkovních plochách vystaveno celkem 128 letadel, téměř 50 motorů a desítky dalších částí letadel, jako jsou vrtule,

přístrojové vybavení, letecká výzbroj a další komponenty. Kryté expozice jsou doplněny figurínami v dobové výstroji pro létající i pozemní personál, automobily a dalším vybavením nezbytným pro zabezpečení letového provozu.

Už od počátku existence muzea byly některé letouny, zejména pro jejich rozměry, vystaveny pod širým nebem. Jde o dopravní a transportní letadla a vrtulníky. Nejrozměrnější stroj ve sbírkách muzea je první proudový letoun používaný ČSA – Tupolev Tu-104.

Letecká sbírka obsahuje několik letuschopných letadel a kluzáků. Mezi nejznámější patří dvouplošník Aero C-104S, aerotaxi L-200 Morava, Zlíny Z-126 a akrobatický Z-226. Bývají předváděny při různých leteckých slavnostech.

Tu-104

Součástí Leteckého muzea Kbely je i expozice v hangárech Staré Aerovky, které jsou vzdálené asi 900 metrů od kbelského areálu; vchod z ulice Hůlkova.

Návratový modul
Sojuzu 28 (Remek)

KRÁSNÁ, PĚNČÍN –

Kittelův dům 2024

Pěňčín - Krásná u Jablonce nad Nisou

Otevírací doba denně mimo pondělí.
duben až říjen od 9.00 do 17.00 a listopad až březen od 10.00 do 16.00
www.kittelovomuzeum.cz, @kitteluvdum

červen	D	1. 6. Plstěné květinové věnce - Jana Válková
	D	8. 6. Intuitivní obrazy - terapie - Eva Benešová
	D	15. 6. Copak to tu kvete? Sběr bylin s Ivou Válkovou
	A	22. 6. Svatojánská slavnost s vilou Izerínou a Pěňčinské slavnosti
červenec	A	5. 7. Řemeslný den
	P	5. 7. O starých řemeslech s PhDr. Vladimírou Jakouběovou
	D	13. 7. Malířská dílna pro začátečníky - akvarel - Krajiny snové a skutečné
	D	20. 7. Byliny - nalož co se dá, zpracovávání bylin - Iva Válková
srpen	D	3. 8. Už máme nasušeno - bylinné směsi a čaje - Iva Válková
	A	10. 8. Festival zdraví na Krásné
	D	24. 8. Houbařská praktická vycházka s Janou Čapkovou (Huť)
	A	23. 8. MAOK - koncert
září	P	11. 9. Aromaterapie - Eva Benešová
	D	14. 9. Vaříme sirupy a masti - Iva Válková

lidé, čtete!

NOVÁ KNIHA Moniky Klemšové

(GRADA Publishing)

Na paddleboardu ze Stockholmu do Helsinek nebo na Yukon? Zdá se to šílené? Ztřeštěné? Naivní? Nebezpečné? A po padesátce? Bývalá úřednice libereckého magistrátu Monika Klemšová to vše dokázala. Během několika málo let zdolala na svém skromném plavidle tisíce kilometrů po českých přehradách, řekách i jezerech, má za sebou tři velké cesty Skandinávií, a zatím poslední výpravu do Kanady na řeky Yukon a Big Salmon River. Nechte se okouzlit nádherou řek, jezer i moří z pohledu šťastné "naivní" amatérky.

Miluju vodu, často u ní jen tak sedím a tiše pozoruju všechno kolem. Je mi u ní dobře možná i proto, že jsem vyrostla u nádherné přehrady v Jizerských horách. Všude, kde najdu jezera, lesy a skály, se cítím tak trochu doma. Pořád znova se divím, kolik je v té vodě síly a energie. Jak umí pohladit tělo i duši, ale i ničit a brát, co se jí zlíbí. Pro někoho je droga, pro jiného noční můrou, umí být vším, co si jen člověk dokáže představit.

/ Monika Klemšová

≡ Michal Hrdý / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj